

Home > Materialen > Afvalplan baggerspecie

Ontwerp Circulair Materialenplan

Afvalplan baggerspecie

Inspraak

Dit document is een onderdeel van het Ontwerp Circulair Materialenplan (ontwerp-CMP) voor de inspraakprocedure. Eenieder krijgt de gelegenheid om in deze periode verbeterpunten of suggesties aan te dragen voordat het CMP definitief wordt vastgesteld.

De Wet milieubeheer bepaalt dat voor het vaststellen van het CMP een procedure van inspraak moet worden gevolgd. Dit geldt niet voor alle onderdelen voor het CMP, maar wel voor de onderdelen die doorwerken in de besluiten van bevoegde gezagen. In het CMP staan deze teksten onder de kop 'Toetsingskaders'.

Zienswijzen op de toetsingskaders worden van een formele reactie voorzien in een reactienota. Daarin wordt aangegeven hoe de zienswijzen zijn verwerkt in het definitieve CMP, of worden argumenten gegeven voor waarom zienswijzen niet tot aanpassing hebben geleid. Zienswijzen op de toelichtende onderdelen worden wel bekeken op mogelijkheden om het CMP te verbeteren, maar worden niet van een formele reactie voorzien in de reactienota.

Een zienswijze indienen kan via het formulier op Platform Participatie (zie de link op circulairmaterialenplan.nl). Vermeld bij uw reactie de titel van het onderdeel van het CMP waar u op reageert, plus het paginanummer of paragraafnummer.

Pdf's ontwerp-CMP worden website

De definitieve tekst van het CMP wordt een website. Deze pdf's van het ontwerp-CMP geven een indruk van de opmaak van de toekomstige website, maar bevatten nog niet de bijbehorende functionaliteiten. Enkele tips voor het lezen van de pdf's:

- In deze pdf kunt u in de browser of de pdf-reader linksboven of rechtsboven een inhoudsgave uitklappen, genaamd 'inhoud' of 'bladwijzers'.
- Onderstippelde woorden in de tekst zijn begrippen waarvoor op de website in een uitklapkader de betekenis wordt gegeven. Zie in het ontwerp-CMP de begrippenlijst onder het deel Instrumenten.
- De [[Interne links](#)] in het CMP worden in het ontwerp-CMP nog in blauw met rechte haken weergegeven, maar deze verwijzingen werken nog niet. De links worden op de website van het definitieve CMP werkend gemaakt.

Dit document is opgemaakt voor digitoegankelijkheid. Kunt u de tekst of afbeeldingen niet lezen? Neem dan contact op via 088-7977102 of het [contactformulier](#) van de helpdesk.

Status: Ontwerp Circulair Materialenplan voor inspraak

Afzender: Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Datum: januari 2025

Website: circulairmaterialenplan.nl

Home > Materialen > Afvalplan baggerspecie

Afvalplan baggerspecie

Dit afvalplan geeft het toetsingskader waar bevoegd gezag rekening mee moet houden bij het verlenen van vergunningen voor afvalverwerking en het grensoverschrijdend transport van baggerspecie.

Leeswijzer

Het eerste deel van dit plan bevat de toetsingskaders voor het vergunnen van de verwerking van en het grensoverschrijdend transport van baggerspecie. Bevoegde gezagen moeten bij het nemen van besluiten rekening houden met deze toetsingskaders.

Het tweede deel van dit plan geeft toelichting op de toetsingskaders in het eerste deel. Ook geeft het aanvullende informatie die van belang kan zijn bij het nemen van besluiten over het verwerken of het grensoverschrijdend transport van deze afvalstoffen.

Aan het einde is beschreven wat de toekomstplannen zijn voor de toetsingskaders van dit afvalplan. Kijk voor meer informatie over de verschillende ketenplannen en afvalplannen bij [[materialen](#)].

Inhoud

Toetsingskaders

1. Afbakening toetsingskaders
2. Toetsingskader hoogwaardig verwerken
  - 2.1. Mengen van afvalstoffen
  - 2.2. Minimumstandaard
3. Toetsingskader grensoverschrijdend transport

Toelichting

4. Toelichting op de afbakening
5. Toelichting op hoogwaardig verwerken
  - 5.1. Gescheiden houden en mengen van afvalstoffen
  - 5.2. Zeer zorgwekkende stoffen
  - 5.3. Toelichting op de minimumstandaard
6. Toelichting op grensoverschrijdend transport
7. Overige informatie
  - 7.1. Afvalstof of niet-afvalstof
  - 7.2. Terugwinnen van kritieke materialen
  - 7.3. BREF in relatie tot de minimumstandaard
  - 7.4. Bronvermelding
  - 7.5. Overig informatie

Toekomstplannen

Toetsingskaders

Dit deel van het plan beschrijft hoe bedrijven baggerspecie moeten verwerken en wat daarbij de aandachtspunten zijn. Het bevat het toetsingskader voor het bevoegd gezag voor het vergunnen van het verwerken van deze afvalstoffen en het toetsingskader voor het toestaan van grensoverschrijdend transport door de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). Bevoegde instanties moeten bij het nemen van besluiten rekening houden met het CMP en dus met deze toetsingskaders (artikel 10.14 van de Wet milieubeheer).

De primaire doelgroepen waarvoor dit plan geschreven is, zijn zowel de bedrijven die deze afvalstoffen verwerken of grensoverschrijdend transporteren als het bevoegd gezag dat voor deze activiteiten toestemming moet verlenen. Die toestemming wordt verleend in een omgevingsvergunning voor het verwerken van de afvalstoffen of met een beschikking op een kennisgeving voor grensoverschrijdend transport. Voor de omgevingsvergunning zijn gemeenten en provincies het bevoegd gezag (namens hen vaak een omgevingsdienst). Voor de beschikking op de kennisgeving is dat de minister (namens de minister de ILT).

Omdat dit deel primair geschreven is voor afvalverwerkende bedrijven en het bevoegd gezag, worden specifieke technische en juridische termen gebruikt. Voor het lezen van dit deel is daarom een bepaalde mate van kennis over de afvalwetgeving, het proces van vergunningverlening en de regels voor grensoverschrijdend transport vereist. Voor lezers die niet tot de primaire doelgroep behoren en toch meer informatie over het verwerken van deze afvalstof willen lezen, zijn met name de paragrafen met toelichting interessant.

1. Afbakening toetsingskaders

Het verwerken van baggerspecie bestaat voor het grootste deel uit het op of in de bodem of een oppervlaktewaterlichaam toepassen van de baggerspecie conform de voorschriften van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en het Besluit bodemkwaliteit (Bbk). Dit toepassen moet nuttig, functioneel en proportioneel zijn. Het toepassen van baggerspecie (als milieubelastende activiteit) is niet vergunningplichtig. Daardoor zijn de minimumstandaard en het toetsingskader mengen van dit afvalplan niet van belang voor het op of in de bodem toepassen van baggerspecie maar wel voor het verwerken van baggerspecie voorafgaand aan die toepassing of een andere verwerking.

De bepalingen van dit afvalplan gelden voor de volgende afvalstoffen:

Afvalstoffen	Toelichting
baggerspecie, al dan niet verontreinigd met diverse stoffen	<p>Baggerspecie is materiaal dat is vrijgekomen uit de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam en dat bestaat uit minerale delen met een maximale korrelgrootte van 2 millimeter en organische stof in een verhouding en met een structuur zoals deze in de bodem van nature worden aangetroffen, alsmede van nature in de bodem voorkomende schelpen en grind met een korrelgrootte van 2 tot 63 millimeter.</p> <p>Het afvalplan heeft uitsluitend betrekking op partijen baggerspecie met ten hoogste 50 gewichtsprocenten bodemvreemd materiaal¹.</p> <p>Baggerspecie is POP-houdend wanneer het gehalte aan stoffen vermeld in bijlage IV van Verordening (EU) 2019/1021 gelijk of hoger is dan de in die bijlage genoemde grenswaarde.</p>

Een uitgebreide toelichting op de afbakening staat in [\[paragraaf 4\]](#). Onderdeel daarvan is een overzicht van afvalstoffen die lijken op de afvalstoffen van dit afvalplan, maar vallen onder andere afval- of ketenplannen.

2. Toetsingskader hoogwaardig verwerken

Om materialen beschikbaar te houden voor de economie is het van belang om afvalstoffen zo hoogwaardig mogelijk te verwerken. Voor hoogwaardige verwerking of vanuit de zorg voor mens

¹ Bodemvreemd materiaal is ander materiaal dan grond, al dan niet met een korrelgrootte van meer dan 2 millimeter.

en milieu is het soms nodig om verontreinigingen af te scheiden of afvalstoffen integraal te verwijderen. Voor de gewenste verwerking kan het noodzakelijk zijn om afvalstoffen gescheiden te houden. Onderstaande paragrafen gaan in op de volgende aspecten die van belang zijn het bij het vergunnen van het verwerken van baggerspecie:

- vergunnen van mengen (2.1)
- de minimumstandaard (2.2)

2.1 Mengen van afvalstoffen

Mengen is in het Besluit activiteiten leefomgeving ([Bal](#)) aangewezen als een milieubelastende activiteit waarvoor in bepaalde gevallen een vergunning nodig is. Het gaat zowel over het mengen van afvalstoffen onderling als over het mengen met niet-afvalstoffen. Ook bij het samenvoegen binnen één afvalcategorie kan sprake zijn van mengen en kan een vergunningplicht gelden.

De [[Beslisboom vergunningplicht mengen](#)] is een hulpmiddel om na te gaan of voor het mengen een vergunning is vereist. Daarnaast wordt in het [[hoofdstuk immobilisaat, vulstof of toeslagmateriaal](#)] beschreven wanneer een vergunning is vereist voor de productie van bouwstoffen uit afvalstoffen.

2.1.1 De afvalcategorieën

De afvalcategorieën uit bijlage II van Bal vormen de basis voor het gescheiden houden van afval en voor de vergunningplicht voor het mengen van afvalstoffen. Correct gescheiden houden van afvalstoffen waarborgt een latere (hoogwaardige) verwerking volgens de minimumstandaard. De [[minimumstandaard](#)] is daarom de basis voor de indeling in deze categorieën.

Onderstaande tabel verduidelijkt welke afvalstoffen onder welke afvalcategorie vallen.

Nr.	ga/nga*	Afvalcategorie Bal	Afvalstoffen die hieronder vallen
98	nga	Toepasbare grond of baggerspecie die is ingedeeld in de kwaliteitsklasse 'landbouw/natuur' (grond) of 'niet verontreinigd' (baggerspecie) als bedoeld in het Besluit bodemkwaliteit.	Baggerspecie die is ingedeeld in de kwaliteitsklasse 'landbouw/natuur' ingeval van het toepassen op de landbodem. Baggerspecie die is ingedeeld in de kwaliteitsklasse 'algemeen toepasbaar' ingeval van het toepassen in een oppervlaktewaterlichaam.
99	nga	Toepasbare grond of baggerspecie die geen gevaarlijke afvalstof is en die is ingedeeld in de kwaliteitsklasse 'wonen' als bedoeld in het Besluit bodemkwaliteit.	Baggerspecie die is ingedeeld in de kwaliteitsklasse 'wonen', ingeval van het toepassen op de landbodem.
100	nga	Toepasbare grond of baggerspecie die geen gevaarlijke afvalstof is en die is ingedeeld in de kwaliteitsklasse 'industrie' als bedoeld in het Besluit bodemkwaliteit.	Baggerspecie die is ingedeeld in de kwaliteitsklasse 'industrie', ingeval van het toepassen op de landbodem.
101	nga	Toepasbare baggerspecie die geen gevaarlijke afvalstof is en die is ingedeeld in de kwaliteitsklasse 'licht verontreinigd' als bedoeld in het Besluit bodemkwaliteit.	Baggerspecie die is ingedeeld in de kwaliteitsklasse 'licht verontreinigd' ingeval van het toepassen op de waterbodem.
102	nga	Toepasbare baggerspecie die geen gevaarlijke afvalstof is en die is ingedeeld in de kwaliteitsklasse 'matig verontreinigd' als bedoeld in het Besluit bodemkwaliteit, met uitzondering van baggerspecie die valt onder categorie 107.	Baggerspecie die is ingedeeld in de kwaliteitsklasse 'matig verontreinigd' in geval van het toepassen in een oppervlaktewaterlichaam.
105A of 105B	ga, resp. nga	Niet-toepasbare baggerspecie die een (<i>respectievelijk geen</i>) gevaarlijke afvalstof is en die is ingedeeld in de kwaliteitsklasse 'sterk verontreinigd' als bedoeld in het Besluit bodemkwaliteit, en die niet behoort tot categorie 107.	Baggerspecie die is ingedeeld in de kwaliteitsklasse 'sterk verontreinigd'. Baggerspecie die geen van de in bijlage B, tabel 1 van de Regeling bodemkwaliteit 2022 genoemde organische verontreinigingen bevat in een hoeveelheid van meer dan

			120% van de kwaliteitsklasse 'Industrie' valt onder deze categorie.
88A of 88B	ga, resp. nga	Afvalstoffen met een gehalte aan kwik van 10 tot 50 mg/kg droge stof die (<i>respectievelijk geen</i>) gevaarlijke afvalstoffen zijn, met uitzondering van: <ul style="list-style-type: none"> • slib van biologische zuivering van afvalwater (categorie 112); • rookgasreinigingsresidu (categorie 110); • kwik(oxide) houdende batterijen (categorie 83); • schakelaars en andere apparatuur (categorie 79 of 80); en • kwikhoudend afvalwater (categorie 76). 	Baggerspecie die meer dan 10 en maximaal 50 mg Hg/kg droge stof bevat en is ingedeeld in de kwaliteitsklasse 'matig verontreinigd' of 'sterk verontreinigd'.
89A of 89B	ga, resp. nga	Afvalstoffen met een gehalte aan kwik dat hoger is dan 50 mg/kg droge stof die (<i>respectievelijk geen</i>) gevaarlijke afvalstoffen zijn.	Baggerspecie die is ingedeeld in de kwaliteitsklasse 'matig verontreinigd' of 'sterk verontreinigd' en meer dan 50 mg Hg/kg ds bevat.
107A of 107B	ga, resp. nga	Baggerspecie die een/respectievelijk geen gevaarlijke afvalstof is, waarvan het gehalte aan stoffen, vermeld in bijlage IV bij de verordening persistente organische verontreinigende stoffen, ten minste gelijk is aan de in die bijlage aangegeven grenswaarde.	POP-houdende baggerspecie.

* ga = gevaarlijk afval; nga = niet-gevaarlijk afval

De wettelijke regels over hoe deze bedrijven hun afvalstoffen gescheiden moeten houden staan in [[paragraaf 5.1.1 'gescheiden houden van afvalstoffen'](#)].

2.1.2 Vergunnen van mengen

Het bevoegd gezag toetst een vergunningaanvraag voor het mengen aan het [[hoofdstuk mengen van afvalstoffen](#)] en de daarin opgenomen toetsingskaders.

Voor het mengen van baggerspecie is het ook van belang te vermelden dat voor het samenvoegen van verschillende partijen toepasbare baggerspecie algemene regels gelden als deze partijen uiteindelijk worden toegepast als baggerspecie of grond (artikel 4.1255 van het Bal). Daarnaast moet voorafgaand aan reinigen of immobiliseren het samenvoegen/cluseren van baggerspecie plaatsvinden overeenkomstig [BRL SIKB 9335](#) of [BRL SIKB 7500](#) door een erkende onderneming. Deze algemene regels staan het mengen van toepasbare baggerspecie² met niet-toepasbare baggerspecie in deze situaties niet toe.

Verder gelden voor baggerspecie de volgende specifieke bepalingen waarmee het bevoegd gezag in afwijking van de algemene toetsingskaders rekening moet houden:

Cat. Bal.	Vergunnen van mengen in relatie tot de afvalcategorieën
105A en 105B	Het bevoegd gezag kan in afwijking van het [hoofdstuk mengen van afvalstoffen] uitsluitend vergunning verlenen voor het mengen (cluseren) van baggerspecie met kwaliteitsklasse 'sterk verontreinigd' vooruitlopend op reiniging, als separate reiniging (dat wel zeggen gebruikmakend van een techniek) tot eenzelfde kwaliteit van eindproducten en restproducten leidt.
105B	Het bevoegd gezag kan in afwijking van het [hoofdstuk mengen van afvalstoffen] uitsluitend vergunning verlenen voor het mengen (cluseren) van baggerspecie met kwaliteitsklasse 'sterk verontreinigd' voor immobilisatie, wanneer die baggerspecie (gecorrigeerd naar standaard bodem volgens bijlage G van de Regeling bodemkwaliteit 2022) géén van de in bijlage B, tabel 1 van de [Regeling bodemkwaliteit 2022] genoemde organische verontreinigingen bevat in een hoeveelheid van meer dan 120% van de kwaliteitsklasse 'Industrie' en het samenvoegen gebeurt bij het bedrijf dat de afvalstoffen immobiliseert.

² Baggerspecie is op of in de waterbodem toepasbaar als het gaat om baggerspecie die is ingedeeld in de kwaliteitsklasse 'algemeen toepasbaar', 'licht verontreinigd' of 'matig verontreinigd'.

Baggerspecie is op de landbodem toepasbaar als het gaat om baggerspecie die is ingedeeld in de kwaliteitsklasse 'landbouw/natuur', 'wonen' of 'industrie'.

[Paragraaf 5.1.2] licht toe wat zowel de wetgeving als de toetsingskaders van het CMP concreet betekenen voor het vergunnen van het mengen van baggerspecie.

2.2 Minimumstandaard

Het verwerken van baggerspecie moet plaatsvinden in overeenstemming met onderstaande minimumstandaarden. Dit betekent dat het bevoegd gezag ook voor hoogwaardiger vormen van verwerken vergunning kan verlenen, tenzij de minimumstandaard hiervoor specifieke beperkingen bevat.

Het bevoegd gezag kan alleen vergunning verlenen voor het verwerken van de afvalstoffen op een manier die laagwaardiger is dan de minimumstandaard als sprake is van uitzonderingsgevallen, zoals bijvoorbeeld bij calamiteiten of de aanwezigheid van bepaalde ZZS. Zie ook de [Leidraad gebruik minimumstandaard].

De volgende minimumstandaarden gelden voor het verwerken van baggerspecie:

Deelstroom	Afvalstof	Minimumstandaard
a	Baggerspecie (alleen van toepassing wanneer geen sprake is van kwaliteitsklasse 'sterk verontreinigd' of POP-houdende baggerspecie)	Nuttige toepassing, met inachtneming van: <ul style="list-style-type: none"> regelgeving die betrekking heeft op invasieve exoten. In afwijking van het voorgaande mag zoute baggerspecie, met uitzondering van zand afkomstig uit zee, worden gestort op een daarvoor geschikt baggerspeciedepot of op een daarvoor geschikte stortplaats ³ , indien verspreiden in zout water of zoute landbodem conform het Besluit activiteiten leefomgeving niet mogelijk is.
b	POP-houdende baggerspecie	Thermisch behandelen/reinigen, waarbij de POP's worden vernietigd of onomkeerbaar worden omgezet. Na reinigen vervolgens verwerken volgens a of c. Ingeval thermisch reinigen vanwege de aard van andere verontreinigingen dan POP's niet mogelijk is, is extractief reinigen toegestaan. Voor zover het bij extractief reinigen ontstane residu en/of de baggerspeciefractie POP-houdend afval zijn, moeten deze thermisch worden gereinigd waarbij de POP's worden vernietigd of onomkeerbaar worden omgezet.
c	Baggerspecie die is in gedeeld in de kwaliteitsklasse 'sterk verontreinigd' (alleen van toepassing wanneer geen sprake is van POP-houdende baggerspecie)	Storten op een daarvoor geschikte stortplaats ⁴ . Baggerspecie die niet gevaarlijk afval is mag worden gestort in een baggerspeciedepot ⁵ . Reiniging en/of andere verwerking gericht op nuttige toepassing is toegestaan met inachtneming van: <ul style="list-style-type: none"> regelgeving die betrekking heeft op invasieve exoten. In aanvulling daarop geldt voor baggerspecie dat reiniging of immobilisatie voorafgaand aan nuttige toepassing is toegestaan, met als restrictie dat geen baggerspecie mag worden geïmmobiliseerd wanneer die ten minste één van de in bijlage B, tabel 1 van de Regeling bodemkwaliteit 2022 genoemde organische verontreinigingen bevat in een hoeveelheid van meer dan 120% van de kwaliteitsklasse 'Industrie'.
d	Baggerspecie met een gehalte aan kwik van meer dan 10 mg/kg droge stof.	Verwerken volgens de minimumstandaard van [Afvalplan kwik en kwikhoudend afval].
e	Reinigingsresidu vrijkomend bij verwerking van baggerspecie als bedoeld onder b en c	Verwerken volgens de minimumstandaard van het [Afvalplan residuen divers].

³ Een geschikte stortplaats is een stortplaats op land of een baggerspeciedepot.

⁴ Een geschikte stortplaats is een stortplaats op land of een baggerspeciedepot.

⁵ Baggerspeciedepot is een terrein voor het storten van uitsluitend baggerspecie. In een baggerspeciedepot dat in het oppervlaktewater ligt, mag alleen niet gevaarlijke baggerspecie worden gestort. Een baggerspeciedepot is een stortplaats.

In bijzondere gevallen dat baggerspecie onder meerdere categorieën valt, moet worden voldaan aan de eisen van alle van toepassing zijnde categorieën van de minimumstandaard.

Een toelichting op bovenstaande minimumstandaarden in relatie tot hoogwaardige verwerking staat in [[paragraaf 5.2 'toelichting op de minimumstandaard'](#)].

Afvalstoffen met bepaalde ZZS

Bovenstaande minimumstandaard houdt rekening met de aanwezigheid van POP's en kwik. Het kan zijn dat ook andere ZZS in de afvalstof zitten. Zowel de beschreven wetgeving als de toetsingskaders van [[hoofdstuk mengen van afvalstoffen](#)] en [[hoofdstuk ZZS en overige zorgstoffen](#)] kunnen beperkingen stellen aan het verwerken van afvalstoffen met ZZS. Bij het beoordelen of een verwerking kan worden vergund, betreft het bevoegd gezag ook deze hoofdstukken. In [[paragraaf 5.3 van dit plan](#)] staat meer informatie en een overzicht van ZZS die in de afvalstof aanwezig kunnen zijn.

3. Toetsingskader grensoverschrijdend transport

Onderstaand toetsingskader is gebaseerd op het [[hoofdstuk grensoverschrijdend transport](#)]. Daarin staat het algemene toetsingskader, de bezwaargronden en de bijbehorende procedures voor het grensoverschrijdend transport (verder: ~~overbrenging~~) van afvalstoffen vanuit of naar Nederland die de ILT hanteert in het kader van de Europese verordening voor de overbrenging van afvalstoffen (EVOA).

In dit afvalplan is bovenstaande uitgewerkt tot een specifiek toetsingskader voor het beoordelen of het overbrengen van baggerspecie is toegestaan. Indien dit specifieke toetsingskader afwijkt van het bepaalde in het hoofdstuk grensoverschrijdend transport, dan gaat het toetsingskader van dit afvalplan voor.

Op 20 mei 2024 is de gewijzigde [Verordening \(EU\) 2024/1157](#) in werking getreden. De gewijzigde EVOA (hierna nEVOA) treedt gefaseerd in werking. Tot 20 mei 2026 zijn de bepalingen van [Verordening \(EU\) 1013/2006](#) nog van toepassing op het overbrengen van afval. In het [[hoofdstuk grensoverschrijdend transport](#)] wordt hier verder op ingegaan. Wanneer het in dit hoofdstuk specifiek gaat over bepalingen uit de gewijzigde EVOA is dit aangeduid met 'nEVOA'. In de overige gevallen staat er enkel 'EVOA'. Als de oude en nieuwe bepalingen dezelfde zijn maar bijvoorbeeld de artikelen anders genummerd zijn, dan is het artikel uit de gewijzigde EVOA als uitgangspunt genomen en het artikel uit de nog niet gewijzigde EVOA tussen haakjes gezet.

Mate van nuttige toepassing / elke mate van storten of anderszins verwijderen

Wanneer in onderstaande tekst wordt gesproken over 'de mate van nuttige toepassing' heeft dat betrekking op de afvalstof nadat ~~niet-materiaaleigen~~ afval is afgescheiden. Dit geldt ook voor de zinsnede 'elke mate van storten of anderszins verwijderen'. Ook dan gaat het over de afvalstof nadat niet-materiaaleigen afval is afgescheiden.

Afvalstoffen met bepaalde ZZS

Als in de afvalstoffen die worden overgebracht ~~ZZS~~ voorkomen, kan het nodig zijn om van onderstaande toetsingskader af te wijken. Bijvoorbeeld als er ~~POP's~~ inzitten waardoor de POP-verordening beperkingen stelt aan het verwerken. [[Paragraaf 5.3 'ZZS en overige zorgstoffen'](#)] van dit plan geeft een overzicht van ZZS die in de afvalstof aanwezig kunnen zijn. [[Hoofdstuk ZZS en overige zorgstoffen](#)] geeft een overzicht van de wetgeving rond het verwerken van afvalstoffen met ZZS en biedt toetsingskaders wanneer een verwerking doelmatig is. Dit kan ook van belang zijn bij het beoordelen van een ~~kennisgeving~~ voor grensoverschrijdend transport.

Algemeen

- Bij de overbrenging van PFAS-houdende baggerspecie moet het bedrijf een milieuverklaring bodemkwaliteit verstrekken. Uit deze verklaring moet blijken binnen welke kwaliteitsklasse van het Besluit bodemkwaliteit en de onderliggende [Regeling bodemkwaliteit 2022](#) (Rbk 2022) de partij moet worden ingedeeld. Daarnaast moet uit de verklaring blijken aan welke voorlopige toepassingswaarden van het Handelingskader PFAS de partij voldoet. Aan de hand van deze

- gegevens beoordeelt de ILT de kennisgeving voor PFAS-houdende baggerspecie.
- POP's moeten worden vernietigd of onomkeerbaar worden omgezet. Overbrenging van POP-houdende afvalstoffen vanuit of naar Nederland moet altijd worden aangemerkt als overbrenging vanuit of naar Nederland voor (voorlopige) verwijdering⁶. Dit geldt ook als het merendeel van de afvalstoffen uiteindelijk - na vernietiging van de aanwezige POP's - nuttig wordt toegepast.
  - Bij overbrengen van deelstroom a en b voor nuttige toepassing moet [Verordening \(EU\) 1143/2014](#) (Europese exotenverordening) in acht worden genomen.

Relatie met andere afvalplannen

Voor de deelstromen in dit afvalplan waar voor het verwerken wordt verwezen naar andere afvalplannen, is in deze paragraaf geen toetsingskader voor de overbrenging opgenomen. Dit is het geval voor deelstroom d en e.

Reikwijdte van het toetsingskader, bezwaargronden en voorwaarden

Onderstaand toetsingskader geldt voor alle deelstromen voor baggerspecie zoals benoemd in [[de minimumstandaard](#)] van dit afvalplan. Waar nodig benoemt het toetsingskader bepaalde deelstromen afzonderlijk, omdat daarvoor afwijkende bepalingen of voorwaarden gelden.

Het toetsingskader geldt voor de volgende overbrengingen:

- het overbrengen van afval binnen de Europese Unie, en
- ~~invoer~~ van buiten de Europese Unie en ~~uitvoer~~ naar buiten de Europese Unie, tenzij toetsing aan de EVOA al direct leidt tot bezwaar, zie [[paragraaf 3.3.1. 'verbodsbepalingen'](#)] van het hoofdstuk 'grensoverschrijdend transport'.

Het toetsingskader geeft aan wanneer een overbrenging niet is toegestaan en of er specifieke bepalingen gelden. In alle overige gevallen is de overbrenging wel toegestaan. In de eerste tabel staan bezwaargronden voor 'overbrenging voor nuttige toepassing' (artikel 12 EVOA). In de tweede tabel staan bezwaargronden voor 'overbrenging voor verwijderen' (artikel 11 EVOA). Voor het overbrengen voor verwijderen geldt vanaf 21 mei 2026 dat artikel 11 nEVOA van toepassing is. Vanaf deze datum verlenen de bevoegde autoriteiten van verzending en van bestemming geen toestemming voor een overbrenging voor verwijderen, tenzij aan alle voorwaarden uit artikel 11 lid 1 onder a tot en met h en/of artikel 11 lid 2 nEVOA is voldaan. Zie ook het [[hoofdstuk grensoverschrijdend transport](#)].

Nuttige toepassing waarvoor de overbrenging <i>niet</i> is toegestaan	Specifieke bepalingen en bezwaargronden
Vorbereiden voor hergebruik	Gezien de aard en/of samenstelling van deze afvalstof is hergebruik geen optie.
(Voorlopige nuttige toepassing gevolgd door) recycling voor deelstroom a	Als de mate van nuttige toepassing de overbrenging niet rechtvaardigt. Dit is voor afvalstoffen van deelstroom a het geval wanneer een niet redelijk deel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort of anderszins verwijderd en/of wanneer minder nuttig wordt toegepast dan gangbaar is bij verwerking van deelstroom a in Nederland. Daarbij geldt dat elke mate van storten (behoudens een eventueel reinigingsresidu) teveel is (bezwaargronden 12 lid 1 onder b en i nEVOA (artikel 12 lid 1 onder g EVOA)).
(Voorlopige nuttige toepassing gevolgd door) recycling en andere nuttige toepassing voor deelstroom b	Voor POP-houdende baggerspecie omdat uitsluitend overbrenging voor verwijdering is toegestaan (bezwaargrond 12 lid 1 onder b en k nEVOA (artikel 12 lid 1 onder j en k EVOA)).
(Voorlopige nuttige toepassing gevolgd door) recycling voor deelstroom c	Als de mate van nuttige toepassing de overbrenging niet rechtvaardigt. Dit is voor afvalstoffen van deelstroom c het geval wanneer een niet redelijk deel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort (bezwaargronden 12 lid 1 onder b en i nEVOA (artikel 12 lid 1 onder g EVOA)).

⁶ Op basis van art. 7, lid 2 en bijlage V, deel 1 van de POP-verordening zijn D9, D10, R1 en R4 mogelijk. Voor PCB-houdende afvalstoffen geldt een uitzondering, hiervoor zijn R1 en R4 zijn uitgesloten. De handelingen R1 en R4 zijn voor andere POP's wel toegestaan, maar niet van toepassing op de verwerking van baggerspecie. Er blijven dus alleen D-handelingen over en daarom betreft de verwerking van PCB's en andere POP's dus altijd een handeling van verwijdering.

Andere nuttige toepassing voor deelstroom a en c	Als de mate van nuttige toepassing de overbrenging niet rechtvaardigt. Dit is voor afvalstoffen van deelstroom a en c het geval wanneer een niet redelijk deel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort (bezwaargronden 12 lid 1 onder b en i nEVOA (artikel 12 lid 1 onder g EVOA)).
--	---

Verwijderen waarvoor de overbrenging <i>niet</i> is toegestaan	Specifieke bepalingen en bezwaargronden
Alle vormen van (voorlopig) verwijderen behalve storten voor deelstroom a	Omdat hoogwaardiger verwerken in de vorm van nuttige toepassing mogelijk is (omdat niet voldaan is aan de voorwaarden van artikel 11 lid 1 onder a tot en met h en/of artikel 11 lid 2 nEVOA (bezwaargrond artikel 11 lid 1 onder a EVOA)).
Verbranden als vorm van verwijderen voor deelstroom b	<p>Tenzij alle POP's worden vernietigd of onomkeerbaar worden omgezet en er niet alsnog een deel van de afvalstof wordt gestort. De behandelde baggerspecie moet vervolgens nuttig worden toegepast.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Indien blijkt dat door de gehalten en/of aard van de aanwezige verontreinigingen er geen voor nuttige toepassing geschikte baggerspecie kan ontstaan, is overbrenging vanuit Nederland voor verbranden als vorm van verwijdering in beginsel toegestaan onder voorwaarde dat als vervolgbewerking geen deel van het overgebrachte afval in het buitenland wordt gestort. Dit kan betekenen dat een te storten residu moet worden teruggevoerd naar Nederland, zie [paragraaf 1.4.3.1 'overbrengen voor storten'] van het hoofdstuk 'grensoverschrijdend transport'. • Indien bij overbrenging naar Nederland de baggerspecie na eventuele reiniging niet voor nuttige toepassing geschikt is, moet de baggerspecie teruggevoerd worden naar het land van herkomst of overgebracht naar een derde land. <p>Uit het kennisgevingsdossier moet blijken dat hierover afspraken met het land van herkomst zijn gemaakt. (Omdat niet voldaan is aan de voorwaarden van artikel 11 lid 1 onder a tot en met h en/ of artikel 11 lid 2 nEVOA (bezwaargrond artikel 11 lid 1 onder j EVOA)).</p>
Verbranden als vorm van verwijderen voor deelstroom c	Tenzij de verwerking is gericht op het thermisch verwijderen van de verontreinigingen. De behandelde baggerspecie moet vervolgens nuttig worden toegepast (omdat niet voldaan is aan de voorwaarden van artikel 11 lid 1 onder a tot en met h en/of artikel 11 lid 2 nEVOA (bezwaargrond artikel 11 lid 1 onder j EVOA)).
Andere vormen van (voorlopig) verwijderen anders dan verbranden als vorm van verwijderen of storten voor deelstroom b	<p>Tenzij het gaat om een handeling als bedoeld onder D9 van de Kaderrichtlijn afvalstoffen waarbij alle POP's worden vernietigd of onomkeerbaar worden omgezet en er niet alsnog een deel van de afvalstof wordt gestort. De behandelde baggerspecie moet vervolgens nuttig worden toegepast.</p> <p>Indien bij overbrenging naar Nederland de baggerspecie na eventuele reiniging niet voor nuttige toepassing geschikt is, moet de baggerspecie teruggevoerd worden naar het land van herkomst of overgebracht naar een derde land. Uit het kennisgevingsdossier moet blijken dat hierover afspraken met het land van herkomst zijn gemaakt. (Omdat niet voldaan is aan de voorwaarden van artikel 11 lid 1 onder a tot en met h en/of artikel 11 lid 2 nEVOA (bezwaargrond artikel 11 lid 1 onder j EVOA)).</p>
Andere vormen van (voorlopig) verwijderen anders dan verbranden als vorm van verwijderen of storten voor deelstroom c	Tenzij de verwerking is gericht op het thermisch verwijderen van de verontreinigingen. De gereinigde baggerspecie moet vervolgens worden gerecycled (omdat niet voldaan is aan de voorwaarden van artikel 11 lid 1 onder a tot en met h en/of artikel 11 lid 2 nEVOA (bezwaargrond artikel 11 lid 1 onder j EVOA)).
Storten voor deelstroom a	<p>Omdat hoogwaardiger verwerken in de vorm van nuttige toepassing mogelijk is; en</p> <ul style="list-style-type: none"> • op grond van <u>nationale zelfvoorziening</u>; en

	<ul style="list-style-type: none"> • bij overbrenging naar Nederland op grond van nationale wettelijke bepalingen <p>(omdat niet voldaan is aan de voorwaarden van artikel 11 lid 1 onder a tot en met h en/of artikel 11 lid 2 nEVOA (bezwaargrond artikel 11 lid 1 onder a, b en j EVOA)).</p>
Storten voor deelstroom b	<p>Op grond van nationale zelfvoorziening; en</p> <ul style="list-style-type: none"> • omdat andere vormen van (voorlopige) verwijdering vereist zijn op basis van de POP-verordening; en • bij overbrenging naar Nederland op grond van nationale wettelijke bepalingen <p>(omdat niet voldaan is aan de voorwaarden van artikel 11 lid 1 onder a tot en met h en/of artikel 11 lid 2 nEVOA (bezwaargrond artikel 11 lid 1 onder a, b en j EVOA)).</p>
Storten voor deelstroom c	<p>Op grond van nationale zelfvoorziening, en bij overbrenging naar Nederland op grond van nationale wettelijke bepalingen (omdat niet voldaan is aan de voorwaarden van artikel 11 lid 1 onder a tot en met h en/of artikel 11 lid 2 nEVOA (bezwaargrond artikel 11 lid 1 onder a en b EVOA)).</p> <p>Overbrenging naar Nederland voor storten is wel toegestaan als de verwerking in overeenstemming is met de minimumstandaard én als de baggerspecie afkomstig is uit een bovenstrooms gebied, zie de [toelichting op grensoverschrijdend transport] van dit afvalplan.</p>

Toelichting

Dit deel van het plan geeft toelichting op de toetsingskaders. Ook geeft het aanvullende informatie die van belang kan zijn bij het nemen van besluiten over het verwerken of het grensoverschrijdend transport.

Het gehele plan, en dus ook de toelichting, gaat over afvalstoffen. Daarom is ook de vraag belangrijk wanneer sprake is van een afvalstof of niet. In [[paragraaf 7.1 'afvalstof of niet-afvalstof'](#)] staat hierover specifieke informatie.

4. Toelichting op de afbakening

Dit plan heeft betrekking op baggerspecie. Deze paragraaf bevat uitleg over de definitie en samenstelling van baggerspecie. Daarnaast geeft onderstaande tekst inzicht in de algemene regels die het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) bevat over het toepassen en bewerken van baggerspecie.

Baggerspecie en herkomst

Baggerspecie is sediment dat op de bodem van de meeste watergangen ligt. Dit sediment ontstaat door erosie van de oever, afspoeling, hemelwaterafvoer, riooloverstorten, lozingen van schepen, depositie en plantaardige productie. Het baggeren van het sediment is nodig om het gewenste profiel voor scheepvaart, waterafvoer of de waterkwaliteit te handhaven. Het Besluit bodemkwaliteit (Bbk) definieert baggerspecie in artikel 1, eerste lid, als:

materiaal dat is vrijgekomen uit de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam⁷ en dat bestaat uit minerale delen met een maximale korrelgrootte van 2 millimeter en organische stof in een verhouding en met een structuur zoals deze in de bodem van nature worden aangetroffen, alsmede van nature in de bodem voorkomende schelpen en grind met een korrelgrootte van 2 tot 63 millimeter.

De plaats waar het materiaal vrijkomt bepaalt of er sprake is van baggerspecie. Baggerspecie wordt ontgraven uit de waterbodem of oeverbodem van een oppervlaktewaterlichaam. Tijdens de behandeling, bewerking of tijdelijke opslag van het materiaal is nog steeds sprake van baggerspecie. Pas nadat de baggerspecie op de landbodem is aangebracht, is niet langer sprake van baggerspecie maar van grond.

Wat is toepasbare baggerspecie?

Artikel 25d van het Bbk maakt onderscheid in de volgende kwaliteitsklassen van baggerspecie en waterbodem: algemeen toepasbaar, licht verontreinigd, matig verontreinigd en sterk verontreinigd. Baggerspecie is toepasbaar als deze valt onder de kwaliteitsklasse algemeen toepasbaar, licht verontreinigd of matig verontreinigd voor het toepassen op de waterbodem.

Het Bal biedt de mogelijkheid om via maatwerk lokaal ruimte te bieden om ook sterk verontreinigde baggerspecie toe te passen. Aangezien dit niet gaat over een vergunningplichtige activiteit voor het verwerken van baggerspecie, houdt dit afvalplan daar geen rekening mee. In dit afvalplan wordt met toepasbare baggerspecie alleen die baggerspecie bedoeld die valt onder de kwaliteitsklasse algemeen toepasbaar, licht verontreinigd of matig verontreinigd voor het toepassen op de waterbodem.

Een milieuverklaring bodemkwaliteit vermeld echter niet alleen de kwaliteit van de baggerspecie voor het toepassen in een oppervlaktewaterlichaam, maar ook de kwaliteit voor het toepassen op de landbodem. Daarvoor vindt dus ook indeling van baggerspecie plaats in de kwaliteitsklassen van grond en landbodem, namelijk landbouw/natuur, wonen en industrie, matig verontreinigd en sterk verontreinigd. De reden hiervoor is dat de regels van het Besluit bodemkwaliteit in grote lijnen betrekking hebben op twee beschermingsregimes, namelijk:

- een regime voor het toepassen van grond en baggerspecie op de landbodem; en
- een regime voor het toepassen van grond en baggerspecie in oppervlaktewateren.

⁷ Een oppervlaktewaterlichaam is in de Omgevingswet gedefinieerd als het samenhangend geheel van vrij aan het aardoppervlak voorkomend water, met de daarin aanwezige stoffen, en de bijbehorende bodem en oevers.

Een milieuverklaring bodemkwaliteit moet daardoor niet alleen vermelden wat de kwaliteit is van de baggerspecie voor het toepassen in een oppervlaktewaterlichaam, maar ook de kwaliteit voor het toepassen op de landbodem.

Samenstelling

In het sediment kunnen (chemische) verontreinigingen aanwezig zijn die bij opbaggeren in de baggerspecie terechtkomen. Baggerspecie kan verontreinigd zijn met bijvoorbeeld (zware) metalen, PAK, minerale olie, PCB's en overige POP's (persistente organische verontreinigende stoffen), asbest of kwik. Dit afvalplan ziet toe op al deze verontreinigingen in baggerspecie.

Om een partij baggerspecie te mogen toepassen, mag deze maximaal 20 gewichtsprocent steenachtig materiaal of hout bevatten. Daarnaast mag ander materiaal, zoals plastics en piepschuim, sporadisch in toepasbare baggerspecie voorkomen (artikel 4.1271 van het Bal). Dit afvalplan heeft betrekking op baggerspecie die door verwerking geschikt kan worden gemaakt voor een toepassing. Daardoor heeft dit plan betrekking op baggerspecie met een hoger percentage bodemvreemd materiaal, namelijk 50% (gewichtsprocenten). Dit percentage wordt gehanteerd, omdat de Wet belastingen op milieugrondslag (Wbm) dit hanteert als grenswaarde voor het onderscheid tussen baggerspecie en andere afvalstoffen.

Verschillende definities van de concentratie

De minimumstandaard van baggerspecie bevat een concentratiegrenswaarde voor kwik. Deze grenswaarde heeft betrekking op de werkelijke concentraties (as received⁸) in de afvalstoffen. Deze concentratie is niet gecorrigeerd voor het watergehalte en ook niet voor 'standaard bodem'.

Het berekenen van de concentratie van een verontreiniging gaat voor baggerspecie op een andere manier dan voor afvalstoffen. Baggerspecie moet worden getoetst aan de [Regeling bodemkwaliteit 2022](#) (Rbk 2022). Voor de afvalstoffenwetgeving is de werkelijke concentratie (as received) in de afvalstof van belang. De gemeten concentraties, zoals die in een analyserapport staan, zijn gecorrigeerd voor het watergehalte. Bedrijven moeten deze concentraties voor baggerspecie dus nog omrekenen, voordat ze kunnen bepalen om welk type baggerspecie het gaat en welke minimumstandaard van toepassing is.

De regels die in het Bal staan gelden voor baggerspecie die getoetst moet worden aan de Rbk 2022. De concentratie-grenswaarden uit de Rbk 2022 hebben betrekking op het droge stof gehalte en 'standaard bodem'. Bijlage G, onderdeel II van de Rbk 2022 bevat een formule voor het omrekenen van de gemeten concentratie naar de concentratie in 'standaard bodem'. De gemeten concentraties, zoals die in een analyserapport staan, zijn gecorrigeerd voor het watergehalte. Bedrijven moeten deze concentraties voor baggerspecie nog omrekenen volgens bijlage G van de Rbk2022, voordat ze deze waarden kunnen toetsen aan de kwaliteitscriteria uit de Rbk2022.

Relatie CMP en wetgeving over het verwerken en toepassen van baggerspecie

Het afvalplan baggerspecie is nodig voor het verwerken van baggerspecie als dat een vergunningplichtige milieubelastende activiteit is. Het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) wijst diverse handelingen met baggerspecie aan als milieubelastende activiteit. Voorbeelden zijn het opslaan van baggerspecie (§3.2.24 Bal), het toepassen van baggerspecie (§3.2.26 Bal), handelingen door de groundbank of het grondreinigingsbedrijf (§3.2.26 Bal) en het verwerken van baggerspecie (§3.5.11 Bal). Dit afvalplan bevat toetsingskaders voor het beoordelen van aanvragen voor een aantal van deze activiteiten, namelijk de vergunningplichtige activiteiten. De meest relevante zijn aanvragen voor:

- het reinigen van sterk verontreinigde baggerspecie;
- de inzet van baggerspecie om deze te gebruiken als grondstof in een productieproces. Hierbij ontstaat een ander materiaal dan baggerspecie of grond;
- het storten van baggerspecie.

⁸ 'As received' is Engels voor 'zoals ontvangen'. De concentratie is 'as received' als de concentratie niet is gecorrigeerd voor het droge stof gehalte en/of ook geen omrekening naar standaard bodem heeft plaatsgevonden. Deze omrekening moet voor grond en baggerspecie plaatsvinden conform bijlage G van de Regeling bodemkwaliteit.

Het CMP legt geen beperkingen op aan het toepassen van baggerspecie in de zin van het Bal ([zie paragraaf 1 van dit afvalplan](#)). Meer informatie over het toepassen van baggerspecie staat op: [Inhoudelijke regels toepassen van grond of baggerspecie \(iplo.nl\)](#).

Algemene regels voor het opslaan, bewerken en toepassen van baggerspecie

Het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) bevat algemene regels voor:

- Het opslaan, zeven, mechanisch ontwateren en samenvoegen van zonder bewerking herbruikbare baggerspecie (§4.122 Bal). Deze regels gelden voor activiteiten die vallen onder de milieubelastende activiteit 'opslaan van grond of baggerspecie' (§3.2.24 Bal).
- Het toepassen van baggerspecie (§4.124 Bal). Deze regels gelden voor activiteiten die vallen onder de milieubelastende activiteit 'toepassen van grond of baggerspecie' (§3.2.26 Bal). Onder toepassen valt ook het verspreiden van baggerspecie. Bij het toepassen zijn de volgende zaken van belang:
  - Een toepassing moet functioneel zijn. Artikel 4.1269 van het Bal wijst de functionele toepassingen aan. Op grond van artikel 4.1269, lid 3, van het Bal wordt baggerspecie alleen toegepast als sprake is van een nuttige toepassing. Hiermee wordt voorkomen dat ongewenste of overtollige materialen worden gestort onder de noemer van een bodemtoepassing.
  - Voorts mag geen grotere hoeveelheid van die baggerspecie worden toegepast dan volgens gangbare maatstaven nodig is voor het functioneren van de toepassing (artikel 4.1270 van het Bal).
  - Baggerspecie mag, voor zover sprake is van een afvalstof, alleen toegepast worden als sprake is van nuttige toepassing. Dit staat in artikel 4.1269, vierde lid, van het Bal.
  - Als bij het op of in de bodem brengen geen sprake is van een, in het Bal bedoelde, toepassing dan is ook geen sprake van nuttige toepassing van baggerspecie. Baggerspecie kan na verwerking wel een andere nuttige toepassing hebben, bijvoorbeeld als bouwstof.
- Het opslaan van twee of meer ingezamelde of afgegeven partijen baggerspecie en/of het bewerken van baggerspecie met kwaliteitsklasse 'algemeen toepasbaar', 'licht verontreinigd' of 'matig verontreinigd' bij de 'grondbank of het grondreinigingsbedrijf' (§3.5.8 Bal). Bewerken van baggerspecie gaat over alle handelingen om de eigenschappen van het materiaal te veranderen, meestal om het materiaal ergens geschikt voor te maken. Na bewerken is het materiaal nog steeds baggerspecie.

Beoordelingsrichtlijnen

Het Besluit bodemkwaliteit kent diverse beoordelingsrichtlijnen (BRL) die helpen bij het uitvoeren van bodemonderzoek of die als erkende kwaliteitsverklaring voor baggerspecie kunnen worden gebruikt.

PFAS en andere niet-genormeerde stoffen

In baggerspecie kunnen PFAS of andere niet-genormeerde stoffen voorkomen. 'Niet-genormeerde stoffen' zijn stoffen waarvoor nog geen normen zijn afgeleid en in de bodemregelgeving zijn opgenomen. Van deze stoffen is meestal nog niet of onvoldoende bekend in hoeverre zij in de bodem voorkomen en een bedreiging zijn voor het bodemsysteem. Hierdoor is het ook niet bekend welke maatregelen met betrekking tot deze stoffen eventueel nodig en mogelijk zijn.

PFAS (Poly- en perfluoralkylstoffen) zijn chemische stoffen die van nature niet in het milieu voorkomen, maar inmiddels alom verspreid zijn en in meer of mindere mate in grond en baggerspecie zitten. Om te voorkomen dat PFAS zich door grondverzet en baggerwerkzaamheden verder in het milieu verspreiden, is in 2019 het [Handelingskader PFAS](#) gepubliceerd. Zolang er geen normen zijn voor PFAS in de regelgeving kunnen bevoegde gezagen en diegenen die baggerspecie toepassen dit handelingskader gebruiken als generieke aanbeveling voor de invulling van de zorgplichten in het Bal bij het toepassen van PFAS-houdende baggerspecie.

Voor overige niet genormeerde stoffen is de 'handreiking 'Opkomende stoffen in bodem en ondergrond' van 3 november 2020 van belang. Decentrale overheden kunnen in deze handreiking lezen hoe zij hun taken over opkomende stoffen in bodem en ondergrond in kunnen vullen. Meer informatie staat op: [Opkomende stoffen - Handreiking voor decentrale overheden \(iplo.nl\)](#).

Afvalstoffen die vergelijkbaar zijn, maar onder andere plannen vallen

Onderstaande afvalstoffen zijn enigszins vergelijkbaar met de afvalstoffen uit dit plan, maar vallen onder andere plannen (niet limitatief):

Afvalstoffen	Afvalplan, ketenplan of afvalhiërarchie
Sediment (baggerspecie) dat binnen het oppervlaktewater wordt verplaatst met het oog op het beheer van water en waterwegen of om overstromingen te voorkomen of de gevolgen van overstromingen en droogte te verminderen, of met	Zie paragraaf 3.2.26 'toepassen van grond of baggerspecie' en art 4.1269, lid 3 sub b en c Bal.

het oog op landwinning, indien bewezen is dat het sediment niet gevaarlijk is.	
Grond	[Afvalplan grond]
Baggerspecie met meer dan 50 gewichtsprocenten bodemvreemd materiaal	Verwerken volgens de [afvalhiërarchie] zoals beschreven in hoofdstuk 'instrumenten voor sturing'.
Residu van de verwerking van baggerspecie	[Afvalplan residuen]

Euralcodes die een relatie hebben met dit plan (indicatief)

De volgende euralcodes kunnen betrekking hebben op afval dat valt onder de reikwijdte van dit afvalplan: 170505*; 170506.

Deze opsomming is indicatief. Euralcodes kunnen namelijk relevant zijn voor meerdere keten- of afvalplannen. Uitsluitend [[de afbakening](#)] van dit afvalplan bepaalt wat onder dit plan valt en niet deze opsomming van euralcodes.

5. Toelichting op hoogwaardig verwerken

5.1 Gescheiden houden en mengen van afvalstoffen

Voor mengen is in veel gevallen een vergunning nodig (zie de [[Beslisboom vergunningplicht mengen](#)]). De minimumstandaard en de afvalcategorieën uit bijlage II van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) vormen de basis voor de regels voor het gescheiden houden van afvalstoffen. In [[paragraaf 2.1.2 'vergunnen van mengen'](#)] is het toetsingskader opgenomen voor het vergunnen van het mengen van [afvalstoffen]. Wanneer sprake is van 'mengen' staat beschreven in [[paragraaf 4.1 'definitie van mengen'](#)] van hoofdstuk 'mengen van afvalstoffen'.

5.1.1 Gescheiden houden van afvalstoffen

Onderstaand overzicht vat samen wanneer bedrijven of andere doelgroepen een verplichting hebben rond het gescheiden houden van afvalstoffenbaggerspecie. Soms is het een directe wettelijke verplichting en soms een afgeleide van het feit dat 'mengen' een milieubelastende activiteit is. Wil iemand die een plicht heeft om afvalstoffen gescheiden te houden deze toch samenvoegen, dan is sprake van mengen.

Situatie	Wettelijke verplichting (direct of afgeleid)
Gescheiden houden bij 'graven in de waterbodem'	De pagina ' ingrepen in de waterbodem (Iplo) ' bevat informatie over de wetgeving die van toepassing is bij het baggeren.
Gescheiden houden van bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen (algemeen)	De algemene regels voor het gescheiden houden en samenvoegen van baggerspecie met de kwaliteitsklasse 'algemeen toepasbaar', 'licht verontreinigd' en 'matig verontreinigd' staan in artikel 4.1255 van het Bal. Deze regels gelden voor bedrijven die deze baggerspecie opslaan . Na bewerken is het materiaal nog steeds baggerspecie. Een bedrijf dat sterk verontreinigde baggerspecie wil mengen met elkaar of met ander afval valt onder de milieubelastende activiteit grondbank of grondreinigingsbedrijf en heeft een vergunning nodig. Een vergunning is ook nodig voor het mengen van baggerspecie tot een ander materiaal dan baggerspecie. Dan geldt de milieubelastende activiteit verwerken van afvalstoffen . In dat geval moeten bedrijven partijen baggerspecie altijd gescheiden houden en gescheiden afvoeren van elkaar en van ander afval, tenzij zij vergunning hebben voor mengen (<i>art. 3.195 en art. 3.196 Bal en hoofdstuk 'mengen van afvalstoffen'</i>). [Hoofdstuk mengen van afvalstoffen] van het CMP en [paragraaf 2.1 'vergunnen van mengen'] van dit afvalplan bevatten het toetsingskader voor het vergunnen van mengen.
Gescheiden houden van bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijk afval (voorafgaand)	Onderstaande regels gelden uitsluitend voor 'ontdoeners' voordat de afvalstoffen zijn ingezameld of afgegeven. Ze gelden bovendien alleen voor ontdoeners die de afvalstoffen uitsluitend opslaan, mengen, opbulken, scheiden, herverpakken en/of

<p>aan inzameling of afgifte)</p>	<p>verdichten. Deze regels wijken af van de regels over het gescheiden houden algemeen.</p> <p>Bedrijven moeten [afvalstof] altijd per afvalcategorie gescheiden houden en gescheiden afvoeren (<i>art. 3.39 Bal in combinatie met hoofdstuk 'gescheiden houden bedrijfsafval en gevaarlijk afval'</i>). Hierop zijn beperkt uitzonderingen mogelijk. Die staan in de [paragrafen 4.3 en 4.4 'uitzonderingen'] van hoofdstuk 'gescheiden houden bedrijfsafval en gevaarlijk afval' van het CMP.</p> <p>Een bedrijf dat baggerspecie dat gescheiden moet worden gehouden toch wil mengen met ander afval, heeft hiervoor een vergunning nodig. [Hoofdstuk mengen van afvalstoffen] van het CMP en [paragraaf 2.1 'vergunnen van mengen'] van dit afvalplan bevatten het toetsingskader voor het vergunnen van mengen. Deze activiteit valt onder paragraaf 3.2.13 van het Bal.</p> <p>De Afwalwijzer voor bedrijven is een instrument om te toetsen welke afvalstoffen een specifiek bedrijf gescheiden moet houden.</p>
-----------------------------------	---

5.1.2 Toelichting op mengen van afvalstoffen

Bij het verwerken van afval vindt vaak ook mengen plaats met ander afval of met niet-afval. Voor het beoordelen van 'mengen' zijn het [hoofdstuk mengen van afvalstoffen] en de daarin opgenomen toetsingskaders de basis. Daar moet het bevoegd gezag altijd rekening mee houden.

In het hoofdstuk komt een aantal specifieke situaties van mengen aan bod, zoals bijvoorbeeld:

- [paragraaf 4.2.2 'mengen van gevaarlijk afval']
- [paragraaf 4.2.4 'mengen van POP-houdende afvalstoffen'] en/of [paragraaf 4.2.3 'mengen van afvalstoffen die PBT- of zPzB-stoffen of stoffen van 'gelijkwaardige zorg' bevatten]
- [paragraaf 4.2.5 'mengen voorafgaand aan of tijdens storten']
- [paragraaf 4.2.6 'mengen en bouwstoffen']

Daarnaast bevat het [hoofdstuk immobilisaat, vulstof of toeslagmateriaal] specifieke toetsingskaders voor het recyclen tot bouwstoffen.

Kijk altijd bij alle toetsingskaders van deze hoofdstukken of deze op het mengen van baggerspecie van toepassing zijn.

De essentie van het vergunnen van het mengen van baggerspecie is dat verwerking conform de minimumstandaard mogelijk moet blijven na het mengen. Voor baggerspecie betekent dat het volgende:

- Het bevoegd gezag kan alleen vergunning verlenen voor het mengen van POP-houdende baggerspecie (categorie 107A en 107B) onderling en/of met andere (afval)stoffen als de baggerspecie op een zodanige wijze wordt verwerkt dat de POP's worden vernietigd of onomkeerbaar worden omgezet. Paragraaf [1.4.2.5 'mengen van POP-houdende afvalstoffen'] van het hoofdstuk 'mengen van afvalstoffen' beschrijft daarnaast twee situaties waarbij het mengen ook kan worden vergund.
- Het bevoegd gezag kan vergunning verlenen voor het mengen van toepasbare baggerspecie met kwaliteitsklasse 'wonen' of 'industrie' (categorie 98, 99, 100, 101 en 102), met kwaliteitsklasse 'matig verontreinigd' (categorie 102) of 'sterk verontreinigd' (categorie 105B) onderling of tussen deze afvalcategorieën om de baggerspecie te gebruiken als grondstof in een productieproces als deze inzet functioneel is en niet meer baggerspecie wordt toegevoegd dan nodig is. Bij deze verwerking ontstaat ander materiaal dan baggerspecie. Een voorbeeld is de productie van keramische producten of een bouwstof. Meer informatie over het mengen tot bouwstof staat in het [hoofdstuk mengen van afvalstoffen].
- Het bevoegd gezag kan vergunning verlenen voor het mengen (clusteren) van baggerspecie met kwaliteitsklasse 'sterk verontreinigd' (categorie 105A en/of 105B) vooruitlopend op reiniging, als separate reiniging (dat wel zeggen gebruikmakend van een bepaalde techniek) tot eenzelfde kwaliteit van eindproducten en restproducten leidt. Op het samenvoegen voorafgaand aan het reinigen (clusteren) is [BRL SIKB 7500 en onderliggend protocol 7510](#) van toepassing. Het mengen van gevaarlijk afval (categorie 105A) is niet toegestaan, als geen sprake is van een verwerking waarbij de aanwezige gevaarlijke stoffen worden afgebroken of afgescheiden uit de baggerspecie (in een mate waardoor de resterende concentratie onder de grens voor gevaarlijk afval ligt).
- Het bevoegd gezag kan vergunning verlenen voor het mengen (clusteren) van baggerspecie met kwaliteitsklasse 'sterk verontreinigd' (categorie 105B) onderling om de baggerspecie te immobiliseren, wanneer die baggerspecie géén van de in bijlage B, tabel 1 van de Regeling bodemkwaliteit 2022 genoemde organische verontreinigingen bevat in een hoeveelheid van

meer dan 120% van de kwaliteitsklasse 'Industrie' en het samenvoegen gebeurt bij het bedrijf dat de afvalstoffen immobiliseert. Op het samenvoegen voorafgaand aan immobilisatie (clusteren) is [BRL SIKB 7500 en onderliggend protocol 7510](#) van toepassing. Op grond van het [hoofdstuk immobilisaat, vulstof of toeslagmateriaal] mag alleen niet-gevaarlijke baggerspecie worden geïmmobiliseerd.

- Het bevoegd gezag kan vergunning verlenen voor het mengen van baggerspecie met kwaliteitsklasse 'sterk verontreinigd' (categorie 105B) onderling en/of met andere niet-gevaarlijke (afval)stoffen ten behoeve van storten als de baggerspecie wordt afgevoerd naar een daarvoor geschikte stortplaats⁹. In een baggerspeciedepot mag geen ander afval dan niet-gevaarlijke baggerspecie worden gestort.
- Het bevoegd gezag kan alleen vergunning verlenen voor het mengen van baggerspecie met kwaliteitsklasse 'sterk verontreinigd' (categorie 105A) onderling en/of met ander afval ten behoeve van storten als de baggerspecie wordt afgevoerd naar een stortplaats op land die geschikt is voor gevaarlijk afval.
- Het toetsingskader voor het mengen van baggerspecie met een gehalte aan kwik van meer dan 10 mg/kg droge stof (afvalcategorie 88A, 88B, 89A of 89B) staat in het [Afvalplan kwik en kwikhoudend afval].

[Paragraaf 4.2.5 'mengen voorafgaand of tijdens storten'] in het Hoofdstuk 'mengen van afvalstoffen' beschrijft aan welke verplichtingen bedrijven die mengen om baggerspecie te storten nog meer moeten voldoen.

5.2 Toelichting op de minimumstandaard

De onderstaande tabel vat de verwerkingsopties samen die op basis van de minimumstandaard vergund kunnen worden. De paragrafen onder de tabel geven meer uitleg en detail op die verschillende verwerkingsopties en geven ook meer informatie over de minimumstandaard uit paragraaf 2.

Afvalhiërarchie	Samenvatting
Recyclen	Het recyclen van niet-toepasbare baggerspecie vindt plaats door thermische grondreiniging, extractieve grondreiniging, biologische grondreiniging of (koude) immobilisatie en voldoet aan de minimumstandaard. Uitsluitend niet-gevaarlijke baggerspecie mag worden geïmmobiliseerd.
Andere nuttige toepassing	Het opvullen van diepe plassen met toepasbare baggerspecie is in bepaalde gevallen toegestaan. Juridisch gezien bestaan er geen andere mogelijkheden voor andere nuttige toepassing van baggerspecie in Nederland.
Verbranden als vorm van verwijderen	Bedrijven kunnen POP's uit baggerspecie verwijderen door verbranden. Voor het overige is verbranden van baggerspecie geen optie, omdat baggerspecie geen brandbare afvalstof is.
Storten	Baggerspecie die is ingedeeld in de kwaliteitsklasse 'sterk verontreinigd' mag worden gestort. Storten van baggerspecie dat gevaarlijk afval is, mag alleen op een daarvoor geschikte stortplaats op land. Storten van niet-gevaarlijke baggerspecie mag ook in een baggerspeciedepot.

5.2.1 Recyclen

Algemeen

Het verwerken van niet-toepasbare baggerspecie bestaat voornamelijk uit reinigen. Het reinigen van baggerspecie van de kwaliteitsklasse 'sterk verontreinigd' is mogelijk met thermische, nat extractieve of biologische reinigingstechnieken. Welke reinigingstechniek nodig is, is afhankelijk van de soort verontreinigingen en de fysisch/chemische samenstelling van de baggerspecie. [BRL SIKB 7500 en onderliggend protocol 7510](#) geven aan hoe en onder welke voorwaarden welke reinigingstechniek gebruikt mag worden. Het reinigen van baggerspecie voldoet aan de minimumstandaard.

Het is ook mogelijk om toepasbare of niet-toepasbare baggerspecie te verwerken tot een ander materiaal, zoals keramische producten of een bouwstof. Dat kan via (koude) immobilisatie of

⁹ Een geschikte stortplaats is een stortplaats op land of een baggerspeciedepot.

thermische technieken. Bij het vergunnen van het verwerken van baggerspecie is verder onderstaande informatie van belang.

POP-houdende baggerspecie

Het recyclen van POP-houdende baggerspecie is per definitie niet mogelijk, omdat dit in strijd is met de voorschriften van de POP-verordening.

Baggerspecie met invasieve exoten

In baggerspecie kunnen invasieve exoten voorkomen. Voor het verwerken van deze baggerspecie bevat dit afvalplan geen aparte minimumstandaard. Het beleid richt zich op het verwerken tot baggerspecie die toepasbaar is. Bedrijven zullen ervoor moeten zorgen dat bij het verwerken geen verspreiding van de invasieve exoten optreedt. Hiervoor moeten ze voldoen aan de van toepassing zijnde regels. Zie hiervoor onderstaand infokader.

Meer informatie over invasieve exoten in baggerspecie

Invasieve exoten kunnen schadelijk zijn voor de natuur. Zij kunnen er bijvoorbeeld voor zorgen dat inheemse planten en dieren gedeeltelijk of zelfs geheel verdwijnen. Sommige invasieve exoten kunnen daarnaast gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken. De Aziatische duizendknoop kan bijvoorbeeld schade aanrichten aan ondergrondse infrastructuur of verzakkingen veroorzaken.

De Europese exotenverordening (EU-verordening 1143/2014) en het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) bevatten voorschriften voor het omgaan met invasieve exoten. Deze voorschriften gelden rechtstreeks. Als een bedrijf baggerspecie wil verwerken, moet zij zich dus ook aan deze voorschriften houden. Hieronder staat een toelichting op de rechtstreeks werkende voorschriften.

- Hoofdstuk 11 van het Bal bevat algemene regels opgenomen over activiteiten die kunnen leiden tot verspreiding van invasieve exoten. Zo is in artikel 11.109a Bal een handelsverbod opgenomen voor bepaalde invasieve exoten, zoals de Japanse duizendknoop, Sachalinse duizendknoop en de bastaardduizendknoop. Dit betekent dat baggerspecietransport met (levensvatbare delen van) Aziatische duizendknopen verboden is, tenzij een vrijstelling van toepassing is. Vrijstelling geldt voor niet-commerciële doeleinden, voor activiteiten in het kader van uitroeiing, bestrijding of beheersing en op voorwaarde dat geen verdere verspreiding of introductie in het milieu plaatsvindt. De vrijstelling betekent dat passende maatregelen moeten worden getroffen. Bijvoorbeeld het afdekken tijdens transport en afvoer van afval met invasieve exoten naar een verwerker die de invasieve exoten voldoende afdoodt. Aannemelijk moet zijn dat de handelingen gericht zijn op uitroeiing, bestrijding of beheersing van invasieve exoten.
- In de Europese exotenverordening (EU-verordening 1143/2014) zijn schadelijke exotische planten en dieren vermeld op de zogenaamde UNIE-lijst. Voor de invasieve exoten die op de Unielijst staan, geldt een Europees verbod op opzettelijk bezit, handel, kweek, transport en import.

Om te voorkomen dat invasieve exoten zich na ontgraven verder kunnen verspreiden bij de ontvanger, is het van belang dat een goede controle plaatsvindt voordat baggerspecie wordt afgegraven en dat tussen leverancier en afnemer goede afspraken worden gemaakt.

Het [Landelijk protocol omgaan met Aziatische duizendknopen](#) biedt handvatten om verspreiding van Aziatische duizendknopen tegen te gaan en de duizendknopen te beheersen en verwijderen. Burgers en bedrijven kunnen in infoblad E 'Voorkomen verspreiding duizendknoop door groenafval' lezen welke maatregelen zij moeten nemen om verspreiding tegen te gaan.

Mengen tot immobilisaat of andere bouwstof

Bij immobilisatie wordt baggerspecie met cement gemengd. Bedrijven die immobiliseren moeten een erkende organisatie zijn op grond van BRL SIKB 7500 en protocol 7510. De minimumstandaard van dit afvalplan stelt bij immobilisatie als voorwaarde dat geen baggerspecie mag worden gemengd ten behoeve van immobilisatie dan wel direct mag worden geïmmobiliseerd wanneer die (gecorrigeerd naar standaard bodem volgens bijlage G, onderdeel II van de Regeling bodemkwaliteit 2022) ten minste één van de in bijlage B, tabel 1 van de Regeling bodemkwaliteit 2022 genoemde organische verontreinigingen bevat in een hoeveelheid van meer dan 120% van de kwaliteitsklasse 'Industrie'. Daarnaast moet het bevoegd gezag rekening houden met het uitgebreide toetsingskader van [[hoofdstuk immobilisaat, vulstof of toeslagmateriaal](#)]. Dit houdt in dat alleen niet gevaarlijke baggerspecie mag worden geïmmobiliseerd. Als aan deze voorwaarden is voldaan, kan vergunning voor het mengen en immobiliseren worden verleend.

Algemene regels voor het verwerken tot bouwstoffen en toepassen van bouwstoffen

Bij verwerken van baggerspecie tot een bouwstof is van belang dat het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) eisen stelt aan de kwaliteit van bouwstoffen en aan het toepassen van bouwstoffen:

- De bouwstof moet voldoen aan de kwaliteitseisen van tabel 1 en tabel 2 van bijlage A van de Regeling bodemkwaliteit 2022.
- De eisen aan het toepassen van bouwstoffen staan in §3.2.25 van het Bal.

Daarnaast stelt het Bal eisen aan andere handelingen zoals productie, transport, mengen en opslag. Deze regels zijn dus ook van belang voor bouwstoffen (deels) geproduceerd uit afvalstoffen.

5.2.2 Andere nuttige toepassing

Het Bal bevat algemene regels voor de milieubelastende activiteit 'toepassen van baggerspecie'. In sommige situaties hebben die regels ook betrekking op andere vormen van nuttige toepassing, zoals het [opvullen van diepe plassen](#) met toepasbare baggerspecie (*artikel 4.1269, tweede lid, onder i van het Bal*).

Indien baggerspecie in strijd met het Bal op of in de bodem worden gebracht, is sprake van storten. Dit volgt uit artikel 3, eerste lid, van het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen (Bssa). Dit betekent dat andere vormen van nuttige toepassing van baggerspecie dan de toepassingen die volgen uit het Bal, in Nederland niet zijn toegestaan.

5.2.3 Verwijderen door verbranden of fysisch-chemische behandeling

De manier waarop bedrijven POP-houdende baggerspecie¹⁰ mogen en moeten verwerken, wordt bepaald door de POP-verordening. Dat betekent dat bedrijven de PCB's en/of overige POP's moeten vernietigen of onomkeerbaar omzetten. Bij het verwerken moet de concentratie tenminste onder de grenswaarde van bijlage IV van de POP-verordening komen. Indien dat noodzakelijk is voor het verkrijgen van een lagere POP-concentratie dienen bedrijven meerdere verwerkingstechnieken, zoals extractieve én thermische reiniging in te zetten.

Uit de POP-verordening volgt dat bedrijven POP-houdende baggerspecie moeten verwijderen door:

- I. Fysisch-chemische behandeling (D9 van bijlage I Kaderrichtlijn afvalstoffen (Kra)); of
- II. Verbranding op het land (D10 van bijlage I Kra).

Het bevoegd gezag kan ook het voorbehandelen van POP-houdende baggerspecie vergunnen als dit voorafgaat aan verwerking I of II.

POP's kunnen dus uit baggerspecie worden verwijderd door verbranden. Voor het overige is verbranden van baggerspecie geen optie, omdat baggerspecie geen brandbare afvalstof is. De minimumstandaard staat verwijderen door verbranden van andere baggerspecie dan POP-houdende baggerspecie overigens wel toe voor baggerspecie die niet toepasbaar is binnen het Bal.

5.2.4 Storten

Storten van toepasbare baggerspecie niet toegestaan

Voor toepasbare baggerspecie biedt het Bal voldoende mogelijkheden om deze toe te passen. Bodemvreemd materiaal kan op eenvoudige wijze tijdens het baggeren of overslaan worden afgezeefd. Baggerspecie die voldoet aan de kwaliteitseisen voor toepasbare baggerspecie mag niet gestort worden. De minimumstandaard maakt een uitzondering voor baggerspecie die is ingedeeld in de kwaliteitsklasse 'sterk verontreinigd'. Deze baggerspecie mag worden gestort, omdat deze niet voldoet aan de kwaliteitseisen voor toepasbare baggerspecie.

Minimumstandaard a bevat een uitzondering voor zoute baggerspecie, met uitzondering van zand uit zee. Voor zoute baggerspecie zijn de toepassingsmogelijkheden op de landbodem of waterbodem namelijk beperkter dan voor niet zoute baggerspecie, omdat bij het toepassen het gehalte aan chloride maximaal 200 mg/kg droge stof mag bedragen. De

¹⁰ Baggerspecie is POP-houdend wanneer het gehalte aan stoffen vermeld in bijlage IV van Verordening (EU) 2019/1021 gelijk of hoger is dan de in die bijlage genoemde grenswaarde.

toepassingsmogelijkheden voor zand uit de zee zijn wel voldoende, omdat hiervoor minder strenge toepassingseisen voor het gehalte aan chloride gelden. Dit blijkt uit voetnoot 2 van bijlage B bij de Regeling bodemkwaliteit 2022.

Storten in een daarvoor geschikte stortplaats

Baggerspecie met kwaliteitsklasse 'sterk verontreinigd' mag alleen worden gestort op een daarvoor geschikte stortplaats¹¹. Dit kan een baggerspeciedepot¹² in oppervlaktewater zijn of een stortplaats op land.

- Een baggerspeciedepot dat in het oppervlaktewater ligt, is alleen geschikt voor het storten van niet-gevaarlijke baggerspecie. Deze depots zijn immers niet ingericht conform de regels die de Richtlijn Storten stelt aan het storten van gevaarlijke afvalstoffen. Het storten in oppervlaktewater van baggerspecie die gevaarlijk afval is, is dus niet toegestaan.
- Storten van gevaarlijke baggerspecie mag alleen plaatsvinden op een stortplaats op land die geschikt is voor het storten van deze gevaarlijke afvalstoffen.

Als hulpmiddel heeft Rijkswaterstaat, die beheerder is van een aantal baggerspeciedepots, een [toetsprotocol](#) laten opstellen waarmee op pragmatische wijze getoetst kan worden of een partij baggerspecie moet worden aangemerkt als gevaarlijk afval.

Het is niet toegestaan om baggerspecie gezamenlijk met andere afvalstoffen te storten in een baggerspeciedepot. Voor andere afvalstoffen dan baggerspecie geldt immers een moratorium op het uitbreiden van de stortcapaciteit. Het moratorium geldt niet voor niet-gevaarlijke baggerspecie die in een baggerspeciedepot of andere, daarvoor geschikte stortplaats wordt gestort. Dit toetsingskader voor het storten van afvalstoffen staat in het hoofdstuk [[hoofdstuk storten in een circulaire economie](#)].

Storten van sterk verontreinigde baggerspecie

Dit afvalplan wijkt op een aantal punten af van het [[hoofdstuk storten in een circulaire economie](#)], omdat voor het storten van baggerspecie geen moratorium geldt. Storten is de gewenste wijze van afvalbeheer voor afvalstoffen die, al dan niet tijdelijk, niet nuttig kunnen worden toegepast of niet kunnen worden verbrand. Daarmee staat storten op de laatste plaats in de afvalhiërarchie. Voor baggerspecie wordt een uitzondering gemaakt, gezien het belang van een doelmatig beheer van de waterwegen. De overheid heeft een belangrijke verantwoordelijkheid om de natte infrastructuur en de waterhuishouding op peil te houden. Daar komen verplichtingen uit voort. Daarvoor is een adequate en milieuhygiënisch verantwoorde verwerking van verontreinigde baggerspecie noodzakelijk.

Bij baggerwerkzaamheden komen grote volumes baggerspecie vrij. Reinigen van baggerspecie is vanwege de fysische en chemische eigenschappen van baggerspecie in bepaalde gevallen niet mogelijk of gaat gepaard met hoge kosten, mede door de grote volumes. De minimumstandaard bevat daarom geen verplichting tot reiniging van sterk verontreinigde baggerspecie, met uitzondering van POP-houdende baggerspecie. Daarnaast geldt er geen moratorium voor het storten van baggerspecie. De verplichtingen van de overheid mogen immers niet gehinderd worden door een stagnatie in het verwerken/reinigen of storten van baggerspecie. Het storten van toepasbare baggerspecie blijft echter strijdig met de afvalhiërarchie en niet toegestaan.

Het bepalen van de samenstelling van een partij baggerspecie

Bij de beoordeling van aard en samenstelling van baggerspecie sluit dit afvalplan aan bij definitie van partij die het Bal (artikel 4.1265, derde lid) hanteert. Dat houdt in dat een partij een hoeveelheid materiaal is die volgens of bij de krachtens het Bbk gestelde regels als partij wordt aangemerkt. De definitie van een partij voor grond of baggerspecie staat in het derde lid van artikel 1 van het Bbk.

De samenstelling van een partij baggerspecie wordt bepaald aan de hand van een vooronderzoek (NEN 5717) en een verkennend waterbodemonderzoek (NEN 5720). Uit het waterbodemonderzoek kan volgen dat delen baggerspecie die boven elkaar of naast elkaar liggen in verschillende kwaliteitsklassen moeten worden ingedeeld. Eén partij bestaat uit baggerspecie met vergelijkbare kwaliteit.

Als afvoer van die partij in verschillende vrachten naar een baggerspeciedepot plaatsvindt, dan kan het toch voorkomen dat de samenstelling per vracht verschilt. Door de manier van monsterneming en analyse is dit niet te voorkomen. Als de vracht zo sterk verontreinigd blijkt te zijn dat deze partij moet worden

¹¹ Een geschikte stortplaats is een stortplaats op land of een baggerspeciedepot.

¹² Baggerspeciedepot is een terrein voor het storten van uitsluitend baggerspecie. In een baggerspeciedepot dat in het oppervlaktewater ligt, mag alleen niet gevaarlijke baggerspecie worden gestort. Een baggerspeciedepot is een stortplaats.

aangemerkt als gevaarlijk afval, dan mag geen afvoer naar een baggerspeciedepot plaatsvinden en dient nader onderzoek te worden uitgevoerd. Voor het overige moet worden uitgegaan van de kwaliteit die conform het Bbk is bepaald.

Inrichting van een baggerspeciedepot

Deel 2 van het [Beleidsstandpunt Verwijderen Baggerspecie \(1993\)](#) bevat richtlijnen voor de locatiekeuze en inrichting van stortplaatsen voor baggerspecie. Deze richtlijnen vormen voor het bevoegd gezag het beoordelingskader voor de aanleg en inrichting van nieuwe baggerspeciedepots¹³ voor het storten van baggerspecie die geen gevaarlijk afval is.

Inzet in noodzakelijke voorzieningen op stortplaatsen

Baggerspecie die is ingedeeld in de kwaliteitsklasse 'sterk verontreinigd' mag in het stortlichaam worden gebruikt voor de aanleg van noodzakelijke voorzieningen. Bij dit gebruik is sprake van het storten van baggerspecie. Voor deze baggerspecie bestaan immers geen andere toepassingsmogelijkheden, waardoor het aanbieden van deze baggerspecie op een stortplaats primair bedoeld is om zich van de baggerspecie te ontdoen. Voor meer informatie zie paragraaf 1.8.4.1 'toepassen van grond, baggerspecie en bouwstoffen' van de [[Leidraad indelen verwerkingshandelingen](#)] en [[paragraaf 3.2](#)] van hoofdstuk 'storten van afval binnen een circulaire economie'.

5.3 Zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) en overige zorgstoffen

Van de ZZS in onderstaande tabel is bekend¹⁴ dat ze in baggerspecie kunnen voorkomen in concentraties boven de concentratiegrenswaarde in [[tabel 1](#)] van hoofdstuk 'ZZS en overige zorgstoffen'. Als dat het geval is, moet bij het beoordelen van de vergunbaarheid van een nuttige toepassing van de afvalstof het toetsingskader van [[hoofdstuk ZZS en overige zorgstoffen](#)] betrokken worden.

Regels voor specifieke ZZS

Voor veel zorgstoffen gelden Europese regels. Bevat een afvalstof een stof die onder het Verdrag van Stockholm is aangemerkt als persistente organische verontreinigende stof (persistent organic pollutant, POP), dan moet de verwerking op de eerste plaats voldoen aan de [POP-verordening](#). In geval van recyclen tot materialen die op de markt worden gebracht (als niet-afvalstof), kunnen de POP-verordening, de [REACH-verordening](#) en productregelgeving beperkingen inhouden voor de aanwezigheid van een zorgstof. In de tweede kolom van onderstaande tabel is aangegeven of de betreffende ZZS is opgenomen in de POP-verordening of op de kandidaten-, restrictie- of autorisatielijst van REACH. Zie ook [[paragraaf 3.2 'wetgeving gericht op uitfasen en beperken van gebruik'](#)] van het van hoofdstuk 'ZZS en overige zorgstoffen'.

Acceptatie- en verwerkingsbeleid afvalverwerkers

Afvalverwerkers moeten aandacht besteden aan ZZS in de acceptatie- en verwerkingsprocedures (A&V), zie de [[Leidraad vergunningverlening](#)]. Bij het aanvragen van een vergunning maken afvalbedrijven en het bevoegd gezag per geval een afweging welke ZZS en andere zorgstoffen relevant zijn in een specifieke situatie. Onderstaand overzicht kan als startpunt worden gebruikt om een indicatie te krijgen welke ZZS aandacht vragen, maar is niet limiterend. ZZS en andere zorgstoffen kunnen al bij lage concentraties relevant zijn voor de wijze waarop afvalstoffen verwerkt kunnen of mogen worden, bijvoorbeeld doordat bij de verwerking emissies naar bodem, water of lucht optreden. Zie ook de webpagina '[aanpak van zeer zorgwekkende stoffen](#)' (IPLO) en de [ZZS-navigatie](#) van het RIVM.

Afvalstof of niet-afvalstof

ZZS en overige zorgstoffen kunnen ook relevant zijn bij het beoordelen of sprake is van een afvalstof of niet-afvalstof. Zie hiervoor het [[hoofdstuk afvalstof of niet-afvalstof](#)].

---

¹⁴ Bron: SGS Intron, 2019, ZZS in afvalstoffen.

Overzicht van relevante ZZS

Onderstaande tabel geeft een overzicht (niet-limitatief) van ZZS die boven de concentratiegrenswaarde in [tabel 1] van hoofdstuk 'ZZS en overige zorgstoffen' aanwezig kunnen zijn in baggerspecie. Het betreft een momentopname van beschikbare kennis. Op enig moment kan nieuwe informatie beschikbaar komen, door nieuwe of betere metingen maar ook doordat het gebruik van zorgstoffen in grondstoffen en producten verandert.

ZZS	Regelgeving	Afvalstoffen en omschrijving
Polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK's)	REACH-bijlage XVII (restrictie 50)	Geen aanvullende informatie.
Polychloorbifenylen (PCB's)	POP-verordening	De minimumstandaard in het CMP houdt reeds rekening met de aanwezigheid van PCB's.
Asbestvezels	REACH-bijlage XVII (restrictie 6)	Geen aanvullende informatie.
Cadmiumverbindingen	REACH-bijlage XVII (restrictie 23)	Geen aanvullende informatie.
Chroom (VI) verbindingen	REACH-bijlage XVII (restrictie 28, 47)	Geen aanvullende informatie.
Loodverbindingen	REACH-bijlage XVII (restrictie 30, 63)	Geen aanvullende informatie.
Arsenverbindingen	REACH-bijlage XVII (restrictie 19)	Geen aanvullende informatie.
Nikkelverbindingen	REACH-bijlage XVII (restrictie 27)	Geen aanvullende informatie.
Kwik Kwikverbindingen	REACH-bijlage XVII restrictie 18 en 18 bis	<i>Baggerspecie met een kwikgehalte van meer dan 10 mg/kg ds of meer moet verwerkt worden conform [Afvplan kwik en kwikhoudende materialen en producten].</i>
Kobaltzouten	REACH-bijlage XVII (restrictie 30)	Geen aanvullende informatie.
Tributyltinoxide (TBTO)	REACH-bijlage XVII (restrictie 20)	TBTO wordt gebruikt als biocide in anti-fouling op schepen.
Per- en polyfluoralkylstoffen (PFAS)	POP-verordening	Geen aanvullende informatie.

6. Toelichting op grensoverschrijdend transport

Nationale zelfvoorziening

Het bevoegd gezag maakt bezwaar tegen het overbrengen van baggerspecie om dit te storten. De reden hiervoor is dat Nederland zelfvoorzienend wil zijn voor het storten van afvalstoffen. Dit heet het principe van 'nationale zelfvoorziening'. Dit principe betekent dat het Nederlandse afvalstoffenbeleid erop is gericht om Nederlands afval dat geen andere bestemming dan storten kan krijgen ook in Nederland te storten. Ook blijven de grenzen voor te storten afvalstoffen afkomstig uit het buitenland gesloten. Meer informatie over dit toetsingskader en over de bezwaargronden van de EVOA voor te verwijderen afvalstoffen staat in [paragraaf 1.4.3] van het hoofdstuk 'grensoverschrijdend transport'. Dit afvalplan maakt een uitzondering op 'nationale zelfvoorziening' voor baggerspecie afkomstig van bovenstroomse gebieden.

Baggerspecie uit bovenstroomse gebieden

Nederland staat overbrenging toe van niet-gevaarlijke baggerspecie afkomstig uit bovenstroomse gebieden om deze baggerspecie in Nederland te storten omdat Nederland wél zorg wil dragen voor een milieuhygiënisch verantwoorde verwerking van baggerspecie die mogelijk door de stroming van rivieren sowieso naar Nederland meegevoerd zou kunnen worden. Nederland ligt in het deltagebied van de rivieren Rijn, Maas en Schelde. Stromend water heeft voldoende energie

om klei, zand en zelfs grind mee te voeren. Een deel van het door de rivieren meegevoerde sediment zakt in Nederland naar de bodem. Ook de rivieren de Elbe, Eems en Wezer die in Noord-Duitsland uitmonden in de Waddenzee voeren slib aan die in Nederland naar de bodem zakt. Deze gebieden tezamen worden in dit afvalplan aangeduid als bovenstrooms gebied.

In de bovenstroomse gebieden van bijvoorbeeld de Schelde, Rijn en Maas bevindt zich verontreinigd sediment. Dit verontreinigde sediment kan ongewenst diffuse verontreinigingen in de benedenstroomse gebieden in Nederland veroorzaken. In het verleden hebben landen als België, Duitsland en Frankrijk, maar ook Nederland, het "op stroom" zetten van baggerspecie toegepast als werkbare en betaalbare oplossing om van verontreinigde baggerspecie af te komen. Op plekken in het bovenstroomse gebied waar zich nog verontreinigd sediment op de waterbodem bevindt, zorgt stromend water er voor dat dit verontreinigde sediment Nederland vanzelf zal bereiken. Om te voorkomen dat dit in de toekomst weer gebeurt, kunnen de baggerspeciedepots¹⁵ in Nederland als milieuhygiënisch alternatief worden aangeboden voor niet-gevaarlijke baggerspecie afkomstig uit bovenstroomse gebieden met als doel de waterkwaliteit in Nederland in goede staat te houden.

Nederland kan echter niet verantwoordelijk zijn voor een milieuhygiënisch verantwoorde verwerking van baggerspecie die niet afkomstig is uit bovenstroomse gebieden en uit overige landen. Deze landen hebben een eigen verantwoordelijkheid op dit gebied. Invoer voor storten van baggerspecie afkomstig uit andere gebieden dan bovenstroomse gebieden, is dan ook niet toegestaan.

7. Overige informatie

7.1 Afvalstof of niet-afvalstof

In een circulaire economie gaan zo min mogelijk materialen verloren. Voor steeds meer residuen, gebruikte producten of afvalstoffen wordt een veilige, zinvolle en zo hoogwaardig mogelijke toepassing gezocht. Daarbij wordt steeds vaker de vraag gesteld of een materiaal een afvalstof is, of nog moet blijven. Voor het werken met afvalstoffen gelden namelijk specifieke regels en vaak is ook een specifieke vergunning vereist in verband met de veiligheid voor mens en milieu. Bovendien mag niet zomaar elk bedrijf met afvalstoffen werken en ook bij (grensoverschrijdend) transport is de status van belang.

Het begrip 'afvalstof' moet ruim worden uitgelegd. In beginsel kan elke stof of elk voorwerp een afvalstof zijn, wanneer de houder zich daarvan ontdoet, wil of moet ontdoen. Meer informatie over het zelf maken van deze beoordeling, is te vinden in [[hoofdstuk afvalstof of niet-afvalstof](#)] van het CMP en de [Handreiking afvalstof of niet-afvalstof](#).

Deze informatie kunt u gebruiken bij een (zelf)beoordeling in een specifiek geval of specifieke toepassing. Op dit moment is het voor de materialen zoals genoemd in dit afvalplan niet mogelijk om *in het algemeen*, aanvullend op de handreiking, aandachtspunten te formuleren voor de beoordeling afvalstof of niet-afvalstof. Mocht die generieke informatie op termijn wel beschikbaar zijn, dan zal die worden meegenomen in de actualisatie van dit afvalplan.

7.2 Terugwinnen van kritieke materialen

Kritieke materialen zijn grondstoffen als metalen en mineralen die van significante economische waarde zijn en waarvoor een verlaagde leveringszekerheid bestaat omdat de EU in hoge mate afhankelijk is van niet-EU landen. In sommige afvalstoffen zitten deze kritieke materialen. Uit bepaalde afvalstoffen kunnen deze materialen worden teruggewonnen of zijn daartoe ontwikkelingen gaande. We spreken dan van 'potentieel terugwinbare kritieke materialen'.

Baggerspecie bevat naar verwachting geen potentieel terugwinbare kritieke materialen. Deze afvalstof wordt in het rapport 'Terugwinpotentieel secundaire kritieke grondstoffen op basis van afvalplannen in het LAP3' (TNO, 2023) niet genoemd als kansrijke afvalstof hiervoor.

¹⁵ Baggerspeciedepot is een terrein voor het storten van uitsluitend baggerspecie. In een baggerspeciedepot dat in het oppervlaktewater ligt, mag alleen niet gevaarlijke baggerspecie worden gestort. Een baggerspeciedepot is een stortplaats.

In [paragraaf 2.3.6 'kritieke materialen en hoogwaardigheid'] van hoofdstuk 'recycling van afvalstoffen' van het CMP staat meer informatie over kritieke materialen in relatie tot afvalverwerking.

7.3 BREF in relatie tot minimumstandaard

De minimumstandaard voldoet aan de BBT-referentiedocumenten (BREF's) die zijn opgesteld in het kader van de Richtlijn industriële emissies (RIE) en voorheen in het kader van de in de RIE opgenomen IPPC-richtlijn. In het rapport [rapport] is het resultaat van deze toetsing weergegeven.

Deze toets wordt uitgevoerd zodra de minimumstandaarden vaststaan. Dat is pas na het verwerken van de inspraak op het ontwerp-afvalplan.

7.4 Bronvermelding

Voor dit onderdeel van het CMP zijn de volgende documenten gebruikt:

- RoyalHaskoning DHV (2022a). [[Concretiseren omstandigheden die recycling als minimumstandaard verhinderen](#)].
- RoyalHaskoning DHV (2022b). [Onderzoek concretisering mate van nuttige toepassing](#).
- TNO (2023). [[Terugwinpotentieel secundaire kritieke grondstoffen op basis van afvalplannen in het LAP3](#)].
- SGS Intron (2019). [ZZS in afvalstoffen – update 2019](#).

Toekomstplannen

Het beleid en de kennis over circulaire economie is in ontwikkeling. Nieuwe beleidsintenties, wijzigingen van bestaand beleid of wijzigingen in wet- en regelgeving kunnen allemaal leiden tot aanpassingen van het CMP. Het CMP wordt daarom regelmatig geactualiseerd.

Voor baggerspecie worden geen concrete ontwikkelingen verwacht die leiden tot het aanpassen van de minimumstandaard. De huidige minimumstandaard is gericht op het nuttig toepassen van baggerspecie. Uitsluitend voor sterk verontreinigde baggerspecie zijn de mogelijkheden voor nuttige toepassing zeer beperkt. Als geen sprake is van POP-houdende baggerspecie mag die baggerspecie worden gestort. Op dit moment zijn er dan ook geen intenties om een hoogwaardigere minimumstandaard voor baggerspecie te ontwikkelen.

In het kader van het bodembeleid kunnen wel wijzigingen worden doorgevoerd die invloed hebben op de kwaliteitseisen voor nuttige toepassing die worden gehanteerd, bijvoorbeeld voor PFAS, microplastics of thermisch gereinigde baggerspecie.

Meer informatie over de ontwikkeling van het CMP en hoe stakeholders daarbij worden betrokken leest u in het [hoofdstuk wat is het CMP](#).